

L A C R Í T I C A H A D I T

* Joan Triadú és un personatge del nostre àmbit cultural que no necessita, com qui diu, cap mena de presentació. Ha estat un model de resistent combatiu i tenaç quan la nostra literatura lluitava per sobreviure. Per això mateix, trobareu el seu nom vinculat amb les institucions i iniciatives de més prestigi en el redreçament cultural del país sota la fèrula del franquisme. D'altra banda, Joan Triadú ha esdevingut, per una colla d'anys, el paradigma de crític de la literatura catalana de postguerra. Fet i fet, fins a l'inici dels setanta, ha estat una de les poques veus que ha exercit sistemàticament la crítica militant.(...)

De banda a banda del recull, travessant de dalt a baix el llibre [Poesia catalana de postguerra, 1985], sobresurt el respecte i l'admiració de Joan Triadú vers la figura gegantina i cabdal de Carles Riba. Es un respecte objectiu i inqüestionable que inspira els moments més reeixits de l'estudi. Diria que el comentari de les Elegies de Bierville, de Salvatge cor i d'Esbós de tres oratoris, apleguen l'admiració apassionada cap al mestre i la lucidesa d'una anàlisi crítica ben feta.

Isidor Cònsul, AVUI 5-I-1986

* Joan Triadú va ser lector a Anglaterra durant una temporada i és difícil de saber si aquesta estada li va imprimir caràcter o si ja va ser el seu caràcter allò que el va empènyer a Britània. En tot cas, el nostre personatge practica un humor molt anglès, que pot arribar a ser irreconeixible per als qui parlen sense escoltar l'altre; però jo us asseguro que és especialment temible quan clou els llavis, la boca li queda definitivament petita, posa els ulls en actitud preventiva i llança una frase delicada i mortífera.

Naturalment, ha estat -és- un home polèmic; que no ha defugit la polèmica ni literària ni extra-literària. El franquisme, indirectament, va contribuir a formar uns líders culturals durs, sòlids, d'una peça, sovint aparentment incompatibles, però, en el fons, amb una mateixa voluntat d'entesa global de l'home, de la societat, del país: Maria Aurèlia Capmany (1918), Joan Triadú (1921), Joaquim Molas (1930), qui sap si són els nostres penúltims humanistes.

Agustí Pons. AVUI, 11-IX-1991

* Les hablo de Joan Triadú. Nació en los años 20. En los 30 ya era maestro de la Generalitat en tiempos de prueba. En los 40, clandestino a la fuerza, publicaba revistas históricas como "Ariel". Y en los 50, libros no menos históricos como la Antología de la poesía catalana. En los 60 se convertía en inspirador y consejero de Omnium Cultural. En los 70 unía su nombre, sin pausa hasta el presente, al diario "AVUI". En los 80, llegaba a la cima de la "Junta Permanent del Català" y a consejero efectivo de más de un "conseller". En los 90, se le homenajea cumplidamente por toda una vida de servicio, fecundidad y patriotismo.

"Saber escoger" ha sido su consigna, pero es una consigna que no podemos

relegar estrictamente a su condición de crítico literario: saber escoger, para él, ha sido tanto colaborar con el abad Escarré como mantenerse fiel a la lengua.

A ratos fue mandarín sin proponérselo, pero siempre se propuso la pedagogía de la exigencia patriótica y de la exigencia artística.

Josep Faulí. EL PERIODICO, 22-I-1992

* A les juntes d'ateneus, clubs, societats recreatives, sol haver-hi un personatge que rarament n'és el president i que, en canvi, mana (...) perquè és ell qui té les claus de secretaria, i s'hi passa hores. Volent dir, en realitat, que el personatge en qüestió mana, simplement perquè és qui fa la feina(...)

Durant un nombre considerable d'anys, al club llavors regional i subreptici de la cultura catalana, qui tenia les claus de la Secretaria era Joan Triadú. La qual cosa molestava algunes persones. Molestava, primer de tot, els agents de la Brigada Social de la policia franquista: quan se l'havien tornat a emportar, i el tenien altra vegada al davant, assegut sota el pàmpol blanc, característic, entristit, lívid, lleig, caparrut i sense donar facilitats, exclamaven, amb infinita fatiga: "Però, vostè: per què no se'n va? Vostès, els intel.lectuals, vagin-se'n, home! ... Joan Triadú no se n'anava. Enlloc. I, és clar, al cap de quatre dies, ja hi tornava a ser.

Josep A. Baixeras, EL PAIS, 30-I-1992

* Fa anys, els alumnes de batxillerat de la Institució Cultural del CIC érem convocats periòdicament a la temuda sala d'actes i d'exàmens per assistir a unes curioses classes sense llibre de text i sense avaluació a càrrec d'algú que no figurava entre els nostres professors habituals, el "senyor Triadú", un nom que sabíem vinculat a la direcció del centre i, vagament, a la cultura catalana de les darreres dècades.

Em temo que aleshores no vam valorar prou el tarannà universitari i universalista de les conferències, però en aquelles quantes hores a la sala Joan XXIII, molts de nosaltres vam sentir parlar abrindadament (en alguns casos per primera vegada), de James Joyce i de Mercè Rodoreda, de William Faulkner i de Joan Puig i Ferrater, dels clàssics grecs i dels medievals, de Carles Riba i de l'exili a Bierville, de mites i de figures retòriques. Anys després, quan alguns vam començar a treure el cap fora del niu i a més vam anar a parar a una facultat de lletres, vam trobar-nos que el nom d'aquell nostre senyor Triadú no només sovintejava a les pàgines de crítica de llibres del diari AVUI, sinó que a més senyorejaven en moltes classes i a les bibliografies de literatura catalana contemporània.

Jaume Subirana. AVUI, 12-I-1992

B I B L I O G R A F I A

POESIA

- Poesies . Editorial Clandestina d'Amics de la Poesia. Barcelona, 1942
- Disperses. L'ocell de paper. Melilla, 1943
- Endimió. Ariadna. Barcelona, 1948

ASSAIG, PROSA I CRITICA LITERARIA

- Antologia de contistes catalans (1850-1950). Selecta. Barcelona, 1950
- Antologia de poesia catalana (1900-1950). Selecta. Barcelona, 1951
- Anthology of Catalan Lyric Poetry. [Selection and introduction by Joan Triadú.] Edited by Joan Gili. The Dolphin Book. Oxford, 1953
- Panorama de la poesia catalana. Barcino. Barcelona, 1953
- La poesia segons Carles Riba. Barcino. Barcelona, 1954
- Narcís Oller. Resum biogràfic. Barcino. Barcelona, 1955
- El Collsacabra. Itinerari espiritual. Els Cinquanta-cinc. Barcelona, 1957
- La literatura catalana i el poble. Selecta. Barcelona, 1961
- Lectures escollides (amb E. Artells). Barcino. Barcelona, 1962-1969
- Llegir com viure. Fontanella. Barcelona, 1963
- Nova antologia de la poesia catalana. Selecta. Barcelona, 1964
- Prudenci Bertrana per ell mateix. Edicions 62. Barcelona, 1967
- Una cultura sense llibertat. Proa. Barcelona, 1978
- La novel.la catalana de postguerra. Edicions 62. Barcelona, 1982
- La poesia catalana de postguerra. Edicions 62. Barcelona, 1985.

* Joan Triadú ha publicat, a més, diferents antologies d'autor (Carles Riba, Josep Sebastià Pons, Carles Bosch de la Trinxeria...) i nombrosos assaigs i articles de crítica i de reflexió literària. Recentment, Susanna Alvarez i

Rodolés ha elaborat una relació força completa d'aquesta bibliografia d'articulista i el nombre de treballs redactats es pot resumir així: una setantena de pròlegs i gairebé mil cinc-cents articles publicats.